

Brief van Aagje Luijtsen, Texel, 30 november 1780

(Hertaald door Ton van Strien, met toestemming van Ton van Strien gereproduceerd)

Beste lieve man,

Het is weer tijd voor een brief, maar mijn hoofd staat er niet naar, want ik ben zo verdrietig, want, lief, op 18 november is ons lieve jongste zoontje Klaas weggenomen uit het land der levenden en verhuisd naar het koninkrijk der hemelen en geniet daar alle vreugde, ja zeker meer dan hij ooit op aarde zal beleven. Hij is aan de pokken gestorven. Zat van zijn hoofd tot zijn voeten onder en het afschuwelijkste is dat hij geen adem meer kon krijgen.

Ik zal er altijd aan terugdenken want al mijn vreugde, mijn trots is weg, want hij was zo'n mooi jongetje, en zo vriendelijk en gezeggelijk, en wat een liefde ik van dat kind gehad heb kan ik je zo niet schrijven lief, want je kan het zo niet begrijpen want je hebt het nooit gezien. Maar lief als jij die kinderen onder je hart gedragen had en met angst ter wereld had gebracht, en net als ik ze aan mijn borst had laten drinken en daar vader en moeder van was geweest, en ze waren al mijn plezier, mijn twee lieve kindertjes, nu ik jou niet bij me heb.

Maar lief, dat lieve zieltje is té mooi en te lief voor ons geweest. God heeft het nog veel liever gehad. Daarom lief moeten wij de hand op de mond leggen en zeggen: Heer, Uw wil geschiede; en met David hoop ik te zeggen: ik zal wel tot Hem gaan, maar Hij zal tot mij niet wederkomen. Maar lief het missen van zo'n innig geliefd kind doet zo'n pijn dat, lief, ons Lambertje mijn enigste troost is, als God mij zo lief heeft dat ik hem mag behouden. Hij is ziekelijk, de pokken heeft hij nog niet gehad maar wel zware koorts maar wordt nu wel beter maar is nu zo mager dat je hem niet zou herkennen [. . .]

Ach, wat komen die droevige gedachten weer in me op om m'n lieve zieltje van een kind. Och, hij is weg en ik kan hem niet terugwensen. Ach, de Heer heeft hem aan mij gegeven, de Heer heeft hem van mij genomen, de naam des Heeren zij gedankt. Ik mag er zeker van zijn dat ik een trouwe moeder voor hem geweest ben, en dat hij niet door een ander, een stiefmoeder, verstoten zal worden, en dat hij door de oorlog niet van me afgerukt zal worden en dat hij geen restjes hoeft te eten die de mensen hem niet eens gunnen.

En dat staat mijn andere kind misschien allemaal nog te wachten. En ik heb de Heer ook wel gebeden dat als ik sterf mijn lieve kindertjes allemaal met mij zouden gaan. Dan zou ik gerust wezen, want, lief, je weet net zo goed als ik dat geen ander zo'n moederlijk hart voor ze kan hebben als ik, die ze alle drie zelf ter wereld heb gebracht. Daarom, lief, kun je erop vertrouwen dat ik heel erg van al mijn lieve kinderen hou.

Het is alsof het een droom is, zo snel vallen de kindertjes weg. Hier naast de deur is Hendriks lieve jongen ook gestikt, die ook zo'n lief kind was. Bij de Steenbergens één, en bij Jacob Bruin twee achter elkaar en van de derde vrees ik dat het zo gebeurd is. Iedereen is in de rouw over zijn lieve kinderen. Wie ziet er nog een eind aan komen, want de pokken heersen nog heel erg.

Als ik nog zo'n mooi glad gezicht had als jij, lief, dan zou ik een beetje bang zijn dat het

wat pokdalig zou worden. Maar ik hoop dat ik mijn portie gehad heb, maar er is niets over te zeggen. Nu lief hou ik op, want mijn hoofd staat er niet naar en mijn hand beeft zo dat ik nauwelijks kan schrijven. Ik geef je over, allerliefste schat, aan de bescherming van God. Aan wie zou ik je liever toevertrouwen en bidden dat Hij jou, mijn lief, gezondheid geeft en wil bewaren als de appel van Zijn oog en wil geleiden tot in de haven van jouw wens en in de armen van jouw teerbemide en ontroostbare vrouw, die bitter zucht onder de afwezigheid van een zo teerbemide lieve man.

Maar ach, vergeefs, ontroostbaar lief, geduld, geduld, maar hoop! Ik kus duizendmaal jouw lieve handen en teken onderdanig en dienstwillig, beste lieve man, jouw altijd toegewijde dienaar en trouwe echtgenote tot de dood ons scheidt,

Aagje Luijtsen

P.S. Lief, wees gerust dat ik en ons Lambertje nu gezond zijn. Onze ouders en zusters en broers laten je allemaal groeten. Met onze tante Liesbeth gaat het heel slecht, Jacob Kikkert is dood, en zo is het de een voor en de ander na. Nu heb ik weer zo'n ellendige toestand met mijn borst om mijn melk weg te krijgen, en zo heb ik zoveel te verduren liefste, hoe langer hoe meer. Ik geef alle dagen liefste onze lieve Lambertje een kus van jou, want ik heb nu niets anders. Vaar wel lieve dierbare ziel. Een goeie nacht maakt alle winden stil. De brief is bedroefd geschreven en nat van tranen liefste.